

Repere normative privind Rezervația Biosferei „Delta Dunării”

Drd Remus Ionescu

La Réserve de la Biosphère "Le Delta du Danube" est une zone d'importance écologique nationale et internationale. La réglementation du régime de la protection et de la conservation de cette zone a connu une évolution intéressante présentée en ce qui suit.

1. Preliminarii. În conformitate cu prevederile Legii nr. 82/1993, Rezervația Biosferei "Delta Dunării"¹, zona de importanță ecologică națională și internațională, cuprinde Delta Dunării, sărăturile Murighiol-Plopu, complexul litoral Razim - Sinoie, Dunărea maritimă până la Cotul Pisicii, sectorul Isaccea-Tulcea cu zona inundabilă, litoralul Mării Negre de la brațul Chilia până la Capul Midia, apele maritime interioare și marea teritorială, până la izobata de 20 m inclusiv. Limita continentală a rezervației este reprezentată de contactul Podișului Dobrogean cu zonele umede și palustre.

2. Delta Dunării. Delta Dunării reprezintă teritoriul cuprins între prima bifurcație a Dunării (Ceatalul Chilieii), mărginit de litoralul Mării Negre, la nord de brațul Chilia și la sud de complexul lac Razim Sinoie.

Delta Dunării propriu-zisă este cea mai mare componentă a rezervației și suprafață totală de circa 4.178 km², din care cea mai mare parte se găsește pe teritoriul României, adică 3.446 km², reprezentând circa 82%, restul, de 732 km², fiind situată pe partea stângă a brațului Chilia, inclusiv secundara a acestuia, în Ucraina². Ținând cont de geneză, hipsometrie, relațiile hidrice dintre brațele Dunării și zonele interioare, diferențierile climatice și variația peisagistică, în Delta Dunării se pot distinge două mari sectoare - delta fluvială și delta fluvio-maritimă. Delta fluvială (=258 100 ha) reprezintă partea cea mai veche din spațiul deltaic ce s-a format într-un fost golf al Dunării. Principala sa caracteristică este suprafața relativ mare a grindurilor fluviale, în timp ce ariile depresionare sunt mai mici și cu multe lacuri (de asemenea de mici dimensiuni), aflate într-un grad înaintat de colmatare. Delta fluvio-maritimă (=180 000 ha) se desfășoară între aliniamentul grindurilor maritime Letea - Caraorman - Crasnicol în vest și țărmul mării în est. Ea cuprinde pe lângă grindurile maritime Letea, Caraorman și Sărăturile un important complex lacustru (Roșu - Puiu) și suferă modificări importante la contactul cu Marea Neagră³.

3. Zona Sărături-Murighiol. Lacul Sărături, situat pe terasa Dunării, are o

¹ Așa cum rezultă din dispozițiile Legii nr. 82/1993, Rezervația Biosferei "Delta Dunării" este o entitate complexă, atât prin componentele sale prevăzute în lege, cât și prin diversitatea și multitudinea măsurilor de protecție.

² Pe de altă parte, entitatea la care ne referim are vocație internațională, majoritatea suprafeței fiind românească și, o mică parte, ucrainiană.

³ Vezi disp. Legii citate cu privire la identitatea Deltei fluvio-maritime.

lungime de 2 km și o lățime de 500 m. Apele lacului sunt puternic salinizate, caracterizate prin marea bogăție de zooplancton și fitoplancton⁴.

4. Complexul lagunar Razim-Sinoie. A doua componentă a rezervației, este situată în sudul Deltei Dunării și ocupă o suprafață totală de circa 1.015 km², din care suprafața lacurilor este de 863 km². Cea mai mare parte a complexului o constituie zona depresionară (vechiul golf Halmyris) ocupată inițial de apele mării și care a fost compartimentată ulterior, prin formare de cordoane și grinduri. În ultimele decenii complexul a suferit foarte mari modificări datorită acțiunii umane fiind transformat în rezervor de apă dulce pentru alimentarea sistemelor de irigații amenajate în jurul complexului⁵.

5. Dunărea maritimă. Este o altă componentă deltaică dispusă între Canalul Ismail și limita vestică a rezervației - Cotul Pisicii, între milele Mm43 - Mm 74⁶.

6. Zona inundabilă Isaccea-Tulcea. Este situată în amonte de municipiul Tulcea. Zona are aspectul unei depresiuni și constituie un sector de luncă neîndiguit, fapt ce determină ca în timpul apelor mari de primăvară să fie inundat, alimentând lacurile și zonele mlăștinoase acoperite cu stuf și plaur⁷.

7. Evoluția reglementărilor vizând protecția și conservarea Deltei Dunării. Tabloul reglementărilor juridice în materie, văzute în succesiunea lor, prezintă o importanță deosebită pentru toți cei care lucrează în domeniul teoriei și practicii dreptului ori în domeniile adiacente, în măsura în care în preocupările lor teoretice și practice se afla atât studiul, cât și problemele legate de protecția și conservarea Deltei Dunării. Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării este o instituție publică aflată în subordinea Ministerului Mediului și Gospodăririi apelor.

În anul 1938, prin Hotărârea nr. 645, Consiliul de Miniștri a declarat "Pădurea Letea" ca rezervație naturală. În anul 1961, prin Hotărârea nr. 891 au fost declarate rezervații naturale: Roșca-Buhaiova (14 600 ha), Sfântu-Gheorghe-Perișor-Zatoane (16 400 ha), Periteasca-Gura Portiței (3 900 ha) și Insula Popina (98 ha). În anul 1971 au fost declarate rezervații naturale: Pădurea Caraorman (840 ha) și Arinisul Erenciuc (41 ha). În anul 1975, Consiliul de Miniștri, prin Hotărârea nr. 524, a extins aria protejată din Delta Dunării la o suprafață de 41 500 ha. În anul

⁴Prin caracteristicile sale speciale date în special de concentrația de salinitate, Zona Saraturi - Murighiol prezintă o importanță aparte, în plan economic, turistic, științific, dar și în planul asigurării diversității Rezervației Biosferei "Delta Dunării".

⁵Complexul lagunar la care ne referim este important, mai ales, prin măsurile care se impun pentru ca eventualele modificări, în continuare, să nu afecteze entitatea ca atare.

⁶Zona ce formează Dunărea Maritimă prezintă o importanță specială pentru asigurarea condițiilor regimului de navigație fluvială și maritimă.

⁷Vezi **supra**, nota nr.6, din prezentul studiu. Zona prezintă o importanță aparte pentru circulația fluvial-maritimă.

1979, o suprafață de 18 145 ha, incluzând rezervația Roșca-Buhaiova și Pădurea Letea au fost recunoscute, la nivel internațional, ca Rezervația Biosferei Roșca - Letea. Prin Decretul nr. 92/28.03.1983, al Consiliului de Stat a fost aprobat programul de amenajare și exploatare integrală de Deltei Dunării. prin acest act normativ s-au stabilit liniile directoare de exploatare a resurselor existente în Delta Dunării (stuf, energie neconvențională, biomasă, etc.)

Prin Decretul nr. 103 din 7 februarie 1990 au fost sistate lucrările de aplicare a programului de amenajare și exploatare integrală a Deltei Dunării, stabilite prin Decretul nr. 92/1983 și au fost oprite alte activități care ar afecta mediul deltaic. Totodată, s-a prevăzut elaborarea unui studiu din care să rezulte măsurile necesare pentru utilizarea economică a teritoriului zonei, în condiții de redresare și menținere a echilibrului ecologic. Prin Decretul nr. 187 din 30 martie 1990, România a aderat la Convenția UNESCO adoptată la 16 noiembrie 1972, iar Delta Dunării a fost înscrisă pe lista patrimoniului mondial în decembrie 1991 și a fost declarată rezervație a biosferei.

Reflectând asemenea evoluții, prin Hotărârea Guvernului nr. 983 din 29 august 1990 (privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului), pentru îndrumarea și controlul întregii activități științifice, de turism și agrement din Delta, s-a înființat Administrația Rezervației "Delta Dunării", instituție cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Mediului.

Un pas important în stabilirea noului regim de protecție și conservare a mediului deltaic l-au constituit aderarea României, prin Legea nr. 5 din 25 ianuarie 1991, la Convenția asupra zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice (încheiată la Ramsar la 2 februarie 1971), și înscrierea Deltei Dunării (în mai 1991), pe lista aferentă acestei convenții. Toate aceste reglementări au stabilit un ansamblu de reguli internaționale aplicabile Deltei Dunării, completate cu prevederi legislative de ordin intern.

În decembrie 1993, Parlamentul României a adoptat Legea nr. 82, modificată și completată prin Legea 454/2001, privind înființarea Rezervației Biosferei Delta Dunării. Această lege stabilește atribuțiile principale de funcționare ale Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării (ARBDD), instituție publică aflată în subordinea Ministerului Apelor și Protecției Mediului. În anul 1994, prin Hotărârea de Guvern nr. 248, a fost adoptat Statutul Rezervației Biosferei Delta Dunării, au fost delimitate zonele strict protejate și stabilită componenta Consiliului Științific al RBDD, hotărâre modificată și completată prin Hotărârea de Guvern 367/ 2002.